

SITAR

2 Predsednik KS Stražišče

S sredstvi MO Kranj bomo postavili klopi pred šolo in na Bantaloh, zasadili drevesa v Športnem parku Stražišče ter pridobili stara hišna imena ...

3 Letališče v Stražišču

KOTA 383 – verjetno je danes le še malo takih, ki vedo, da je bilo v Stražišču jeseni leta 1917 med prvo svetovno vojno vojaško letališče ...

4 AED kot darilo življenju

Nenadni srčni zastoj lahko prizadene vsakogar, odločilne so prve minute. Donacije za javno dostopen AED so izjemnega pomena za vsako skupnost ...

5 Tičnica

Ali je med bralkami in bralci Sitarja kdo, ki pozna poreklo Tičnice v Stražišču? Je bila svetišče »naravoverstva« ali mesto za lov na ptice?

Jure Šprajc,
predsednik KS Stražišče

SPOŠTOVANE STRAŠANKE IN STRAŠANI!

Jure Šprajc

Letošnje leto smo začeli z izjemno zanimivim dogodkom, posvečenim slovenskemu kulturnemu prazniku, v sklopu katerega je Gledališče Stražišče pod vodstvom Maje Ahačič pripravilo večer Prešernovih verzov. Med nastopajočimi so bili Gorenjski oktet, citrarski kvartet GŠ Idrija, mešani pevski zbor Stražišče in recitatorji.

Januarja smo izvedli prvo letošnjo sejo Sveta KS Stražišče, na kateri smo izglasovali, da bomo letos s sredstvi, ki nam jih za investicije nameni MO Kranj, postavili dodatne klopi pred šolo in na Bantalah, zasadili drevesa na parkirišču v Športnem parku Stražišče ter pridobili stara hišna imena. Ta se vse bolj izgublajo, saj se mnogokrat razlikujejo od priimka. Imena so del naše nesnovne kulturne dediščine in odraz zgodovine določenega kraja. Oblikovala so se na osnovi določene značilnosti prednikov posamezne hiše in skrivajo v sebi marsikatero zanimivo zgodovinsko podrobnost o rodbini ali celo o naselju. S hišnimi imeni pa se ohranjata tudi ponos in pripadnost ljudi določenemu kraju, saj je prav hišno ime potrdilo, da ima družina v kraju preteklost in določeno veljavo. V manjših kmečkih vaseh se ta imena še uporabljajo predvsem za kmetije, medtem ko v naseljih, ki izgubljajo kmečki videz, zamirajo in izginjajo v pozabo skupaj z opuščanjem kmetij, s podiranjem starih ter z gradnjo novih stavb.

Morda ste opazili, da že nekaj mesecev potekajo dela na področju pomožnega nogometnega igrišča.

Pomožno nogometno igrišče je vadbena površina za vse starostne selekcije nogometašev; tako se zelenica na nogometnem stadionu manj obremenjuje in je lahko pripravljena za vse nogometne tekme. Zadnja leta so z vse bolj množično priljubljenima kolesarstvom in nogometom športni objekti v Stražišču postali prezasedeni ter preobremenjeni. Ker je Športni park Stražišče prostorsko omejen, sta najprimernejši rešitvi preplastitev pomožnega nogometnega igrišča z umetno travo in ureditev primerne razsvetljave. Tako igrišče se bo lahko uporabljalo celo leto – tudi pozimi – in bo razbremenilo nogometni stadion, obenem pa omogočalo tudi več vadbe kolesarjev na velodromu, ki zaradi varnosti ne sme potekati hkrati z nogometaši.

Sanacije opornega zidu ob velodromu in urejanje nove poti do tribun nogometnega stadiona ter velodroma in do grbinastega poligona za kolesarje so v pripravljalni fazi. Letos so predvidene še izgradnja umetne trave na pomožnem nogometnem igrišču, varovalne ograje okoli igrišča in nove razsvetljave. Pomožno nogometno igrišče je sicer stisnjeno med velodromom in cesto, vseeno pa bo poleg vadbe namenjeno nogometnim tekmam najmlajših selekcij.

Kranj 30.5.1959

V SPOMIN NA I. MEDNARODNE SPEEDWAY DIRKE 4.5. MAJA 1957 AMD KRANJ SLOVENIJA - JUGOSLAVIJA

Šport ima v Stražišču bogato zgodovino, h kateri je doprinesel tudi stalni razvoj športnih objektov. Razvoju športa bomo skušali slediti tudi v prihodnje.

KOTA 383 – VOJAŠKO LETALIŠČE STRAŽIŠČE JESENI 1917

Marko Malec

V krajevnem glasilu Sitar je bilo do sedaj objavljenih veliko član-
kov o bogati in zanimivi zgodovini Stražišča. Verjetno je danes le
še malo takih, ki vedo, da je bilo tu jeseni leta 1917 med prvo
svetovno vojno vojaško letališče. Nahajalo se je na terasi nad žele-
zniško progo nad Laborami.

Položaj letališča Stražišče na avstro-ogrskem zemljevidu iz leta 1917 (vir: mag. Matjaž Ravbar)

24. oktobra 1917 se je začela 12. ofenziva na Soški fronti, ki sta jo
proti Italijanom sprožili nemška in avstro-ogrška vojska. Za
podporo kopenskimi enotami, ki so sodelovale v tej ofenzivi, so v
zaledje Soške fronte predstavili tudi več letalskih enot, večinoma
izvidniških. Glavno letališče in zbirni center je bila zaradi bližine
železniške proge Brezovica pri Ljubljani, od tam pa so letala pred
začetkom ofenzive prestavili na začasna letališča pri Bledu, Le-
scach, Kokrici pri Kranju, Valburgi pri Smledniku, Šmartnu pod
Šmarno goro, Šentvidu nad Ljubljano, Trzinu in Stražišču pri
Kranju. Tudi ta pomožna letališča so bila blizu železniških prog.
Z namestitvijo improviziranih ramp so namreč lahko dokaj eno-
stavno raztovorili letala in drugo potrebno opremo z železniških
kompozicij. V Kranju je bilo tudi poveljstvo nemške 14. armade.

Na začasno letališče v Stražišču sta iz zahodne fronte, iz Colmarja
v francoski Alzaciji, 23. septembra 1917 prispela 14. letalski od-
delek in vod za zračno slikanje št. 1 nemškega vojaškega letalstva.
Oddelku je poveljeval konjeniški stotnik Hans Balthazar. Ta je v
svoj album s fotografijami vestno dokumentiral pot enote od
Colmarja v Franciji do Vidma. Med njimi je tudi kar nekaj foto-
grafij iz Stražišča.

Ena najbolj znanih fotografij letališča Stražišče. Posneta je bila septembra 1917. Letali na fotografiji sta DFW C.V. Na levi se lepo vidi pobočje Šmarjetne gore, v ozadju pa Tolsti vrh in Kriška gora. (hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije - Ljubljana, PSV 708)

Ko so nemške letalce in letala ter pomožno osebje z vso potrebno
opremo prestavili z Brezovice pri Ljubljani na začasno letališče
Stražišče, katerega uradno ime je bilo Kota 383, so že imeli posta-
vljene improvizirane šotore za spravilo in vzdrževanje letal. Enota
je bila opremljena z izvidniškimi letali DFW C. V., najbolj mno-
žično izdelanimi letali v nemškem vojaškem letalstvu. Izdelali so
jih več kot 2.000.

Fotografija oficirjev letalcev nemškega 14. letalskega oddelka na balkonu Šempetrške graščine (grad Šrotenturn) septembra 1917 (vir: hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije - Ljubljana, PSV 771)

Oficirji letalci enote so stanovali v gradu Šrotenturn, katerega
ljudsko ime je bilo Šempetrška graščina. Med njimi je bil tudi
poveljnik enote, že omenjeni konjeniški stotnik Hans Balthazar.
Šempetrška graščina je bila takrat v lasti Otona pl. Detele, ki jo je
leta 1902 odkupil od družine Vest. Podčastniki letalci so stanovali
v stavbi na današnji Gasilski ulici 9, ki jo Strašani poznamo pod
imenom Pr' Tonci. Ta je še danes ohranjena skoraj v takšnem
stanju, kot je bila jeseni 1917.

Skupinska fotografija letalcev oficirjev 14. letalskega oddelka pred Šempetrsko graščino (grad Šrotenturn) septembra 1917 (vir: hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije - Ljubljana, PSV 788)

Piloti 14. letalskega oddelka so z letališča Stražišče začeli z opera-
tivnim letenjem 25. septembra, torej že dva dni po prihodu.
Opravljali so izvidniške lete nad Soško fronto. Preleteti so morali
visoke vrhove Julijskih alp, da so prileteli do frontne črte, nato pa
so se morali še vrniti. To je bil za tiste čase kar velik podvig.
Zanimivo je, da letališče Stražišče ni bilo ograjeno, čeprav so ga

KOTA 383 – VOJAŠKO LETALIŠČE STRAŽIŠČE JESENI 1917

Marko Malec

zasedali vojaki. Med Strašani, predvsem otroci, je bilo veliko zanimanja za letala. Nemški vojaki in letalsko osebje so jim dovolili, da so lahko spremljali dogajanje na letališču, seveda na varni razdalji.

V Stražišču je moštvo 14. letalskega oddelka s svojimi letali ostalo

V današnji Gasilski ulici 9, po domače Pr' Tonci, so prebivali podoficirji 14. letalskega osebja. Fotografija je prav tako iz septembra 1917. (vir: hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije - Ljubljana, PSV 792)

le nekaj mesecev. In toliko časa je bilo operativno tudi pomožno letališče v Stražišču. Enoto so po uspešnem preboju Soške fronte prestavili v Italijo, ko so se nemške in avstro-ogrske enote prebile do reke Piave. Nato so 14. letalski oddelek spet prestavili na zahodno fronto. Kljub relativno kratkemu času obratovanja smo lahko ponosni, da je imelo Stražišče v svoji bogati zgodovini tudi vojaško letališče. In to ne nepomembno.

Na letališču Stražišče septembra 1917. Letalo DFW C.V pripravljajo za letenje. Lepo so vidni tudi šotori za zaščito in vzdrževanje letal. (vir: hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije - Ljubljana, PSV 710)

KO PODJETJE STOPI V OSPREDJE SKUPNOSTI: AED KOT DARILO ŽIVLJENJU

Gašper Golob

V četrtini skupnosti Stražišče je zaživel nov avtomatski eksterni defibrilator (AED), nameščen na naslovu Pot v Bitnje 11, Kranj. Donacija je omogočila kranjsko podjetje **Detektor sistemi d.o.o.**, ki s tem dejanjem dokazuje, da je družbena odgovornost lahko konkretna, vidna in predvsem življenjsko pomembna.

Detektor sistemi d.o.o. je specializirano podjetje za zaščito pred požari in zastrupitvijo z ogljikovim monoksidom. Njihovo dolgoletno sodelovanje s poklicnimi gasilsko-reševalnimi centri in prostovoljnimi gasilskimi društvi po vsej Slo-

veniji potrjuje strokovnost ter zavezanost varnosti. Z donacijo AED so svoje poslanstvo – zaščito življenj – razširili še na področje nujne medicinske pomoči.

Nenadni srčni zastoj lahko prizadene vsakogar, odločilne pa so prve minute. Prav zato je javno dostopen AED izjemnega pomena za vsako skupnost. S to pobudo Detektor sistemi d.o.o. ne prispevajo le naprave, temveč večjo varnost in mirnejši vsakdan občanov.

Takšna dejanja so dober zgled sodelovanja lokalnih podjetij z okoljem, v katerem delujejo. Ko gospodarstvo prepozna svojo vlogo v skupnosti, nastajajo zgodbe, ki rešujejo življenja. Donacija AED v Stražišču je jasen dokaz, da lahko podjetja s svojo strokovnostjo, z znanjem in družbeno odgovornostjo pomembno sooblikujejo varnejši Kranj.

DETEKTOR
sistemi

Napredna požarna zaščita in zaznava nevarnih plinov
www.detektorsistemi.si

UGANKA TIČNICE V STRAŽIŠČU

Nasko Križnar

Vsi Strašani in Strašanke poznamo Tičnico, sedlo med Joštom in Šmarjetno goro, prek katerega vodi najkrajša pot v Rakovico in v dolino Save. Na zgodovinsko pomembnost lokacije kažejo ostanke gradu na severnem pobočju Šmarjetne gore, ki je varoval ta prehod na meji loškega gospostva.

V poreklo imena Tičnica se nisem poglobljajal, dokler nisem naletel na knjigo Leopolda Severja, *Tičnice iz naravoverja* (2013). Avtor je v Sloveniji odkril okoli 200 lokacij z imenom Tičnica, od katerih jih je 140 podrobneje preučil. Pozornost je vzbudil s tezo, da so Tičnice ostanek staroslovenskega staroverstva, ki ga je poimenoval »naravoverje«. Temelji na veri, da ptice prenašajo duše na oni svet. Trdi, da so ljudje v galerijsko zasajenih nasadih, predhodnikih poznejših cerkva, opravljali verske obrede – čaščenje ptic. Sliši se vznemirljivo, toda ali res lahko verjamemo njegovim trditvam? Mislim, da bi moral v dokaz navesti vsaj namige ali primere iz arheološkega ali etnografskega gradiva, pa iz srednjeveških in drugih pisnih virov. Poiskati bi moral tudi morebitne podobne primere v slovenskem sosedstvu. V nadaljevanju bom prikazal, da se ime Tičnica bolj verjetno nanaša na prastaro dejavnost – lov na ptice. V naših krajih so izpričani različni načini lova na ptice: z mrežami, s pastmi in z limanicami. Ptice so omenjene v jedilnikih višjih in revnejših slojev. Lovili so jih tudi za »foglovže« v stanovanjih. Znameniti prikaz ptičarske dejavnosti je slika *Fortunata Berganta* (1721–1769) v Narodni galeriji. Mož drži kletko s ptičem in snop vejic za limanice.

Leta 2017 sem se udeležil neke znanstvene konference v Gemoni ali Huminu v Furlaniji. Gostitelji so nas peljali na mesta, kjer so njihovi predniki lovili ptice na poseben način. Tem mestom so rekli *uccellande*, kar lahko prevedemo kot tičnice. Za *uccellande* so izbrali mesta, kjer počivajo ptice selivke. Velik pravokoten prostor so obdali z gostim drevesnim nasadom, običajno z belim gabrom.

Vzdolžno po sredini ograjenega prostora so postavili visoko mrežo po vsej dolžini tičnice. Utrujene ptice so se najprej posedle na veje dreves, nato pa so se spustile na tla, kamor so lovci prej natrosili zrnje. Skupine lovcev so se razporedile ob zunanji strani nasada. Na znak so zagnali hrup in preplašene ptice so se po vzletu zapletle v mrežo. Tak način lova na ptice je izpričan v Furlaniji in Toskani od 14. stoletja dalje.

Omenjeni Leopold Sever je na nekaterih tičnicah v Sloveniji našel sledove pravokotnih tlorisov. Domneval je, da so to sledovi nekdanjih svetišč naravoverstva, oblikovanih z nasadi dreves. V furlanski tičnici (*uccellandi*) se obiskovalec res počuti kot v drevesni katedrali.

Na stražiški Tičnici ni vidnih ali dokazanih ostankov podobnih načinov lova na ptice. V starejših zgodovinskih obdobjih je bilo pridobivanje hrane eno najpomembnejših človekovih dejavnosti. Lov na ptice je bil pomembna gospodarska panoga v vseh slovenskih pokrajinah. Podobno kot v Furlaniji so bile tičnice postavljene na vzvišenih legah. Morda je ptice selivke nekoč vodila pot tudi nad sedlom med Šmarjetno goro in Joštom.

Ali je med bralkami in bralci Sitarja kdo, ki pozna poreklo Tičnice v Stražišču? Je bila svetišče »naravoverstva« ali tradicionalno mesto za lov na ptice?

Pripis uredništva

Krajanke in krajanji Stražišča, vabljeni, da delite svoje znanje ali spomine o Tičnici – vsak namig bo pomagal razjasniti njen pravi izvor. Skupaj lahko ohranimo delček naše lokalne zgodovine.

NA KAVI Z MLADIM PISATELJEM ŽIGOM GORJANCEM: o domišljiji, živalih in DRUŠČINI PRIJATELJEV

Mira Šilar

V Stražišču domuje pisana paleta ustvarjalcev – svoj domišljijski glas ji dodaja tudi Žiga Jan Gorjanc, mladi pisec knjig za otroke. Ob najinem pogovoru sem spoznala del njegove ustvarjalne poti, zato v nadaljevanju delim nekaj utrinkov, ki so me še posebej nagovorili.

»Moja želja po pisanju se je rodila že v otroštvu. Domišljija je bila moj stalni spremljevalec, odločilen korak pa sta spodbudila učiteljica slovenščine v osnovni šoli, Simona Jereb Špolad, in pozneje še profesor Miran Štampihar na srednji šoli. Prva zgodba je nastala povsem spontano, ko je covid zaprl vrata fakultete in odprl prostor raziskovanju. Tako je novembra 2021 izšla moja prva

Žiga, ki v tiskarni prevzema knjigo kot darilo iz lastnih besed / Foto: osebni arhiv

knjiga, DRUŠČINA PRIJATELJEV in tetin rojstni dan, decembra 2025 pa že druga z naslovom DRUŠČINA PRIJATELJEV in zgodba za lahko noč.

Pišem spontano. Nimam rutine, nimam ritualov — ko pride ideja, jo zgrabim. Navdih največkrat najdem v naravi in živalih. Kot otrok sem imel star nedelujoč telefon, s katerim sem se med obiski pri babici v Nemiljah in med raziskovanjem narave uspešno 'pogovarjal' z živalmi. Ta igrivost je ostala z menoj. Doma imam dva velika afriška polža, Simbo in Nalo, v knjigi pa se pojavita kot polž Marjan, ki ga poznajo tudi otroci v vrtcu, kjer delam. Dogodki v knjigi niso resnični – vse je domišljija. Čeprav zgodba ni avtobiografska, nosi v sebi moje vrednote in nadaljuje pripoved iz prve knjige: male tiskane črke spremljajo družino prijateljev – Frija, Marjana, Tončka in Frica – velike pa princeso Natalijo ter psa Herkula. Sporočilo je preprosto: vsak človek si zasluži priložnost, da se sprebrne in postane boljši. Zgodba je namenjena otrokom, a brez omejitev. V njej lahko uživajo tudi starši, vzgojitelji, učitelji — vsi, ki radi vstopijo v svet domišljije. Otroci v vrtcu, stari od dveh do štirih let, me med branjem poslušajo z odprtimi usti — to je največja potrditev, da delam prav.

Pri drugi knjigi sem se prvič zares počutil kot pisatelj, čeprav ostajam predvsem vzgojitelj. Pisanje mi je pomagalo lažje ubesediti misli, postal sem bolj samozavesten, še posebej pa uživam v tem, da bralcem lastnoročno napišem posvetilo:

Tebi!
Preprosto zato, ker me podpiraš.
Hvala ti ☺

Tretja knjiga je že v lekturi. Ilustrira jo moja dobra prijateljica Nika Gosar, ki neverjetno dobro razume moje like in jih zna ujeti točno tako, kot jih vidim sam.

Sprašuješ me, kaj bi svetoval drugim mladim ustvarjalcem, ki želijo pisati? Hm, naj se ne ustrašijo okolice in mnenj drugih. Zaupajte vase, bi rekel. Slovenski jezik je bogastvo, ki ga moramo ohranjati, vsaka zgodba pa odpira nov pogled na svet.

Za konec malo za šalo, malo zares, če bi lahko izbral, s kom bi šel na kavo ali čaj in kaj sam najrajši berem: če bi lahko izbral, bi šel na čaj z mojim knjižnim junakom, sivim miškom Fricem. Če pa bi lahko poklepetal s pisateljem, bi izbral Tolkiena, ki je napisal fantazijski roman Gospodar prstanov. Sicer pa rad berem; zadnje čase me navdušujejo skandinavske kriminalke Camille Läckberg Sköld.

In še mimogrede – zelo rad potujem. Najraje v Argentino, kjer sem spletel močne vezi z argentinskimi Slovenci ...

S prijatelji iz Argentine pred Slomškovim domom, Ramos Mejia, Argentina / Foto: osebni arhiv

Na potepu prijateljstvo ne pozna meja - otroci povsod vidijo svet z odprtimi srcem / Foto: osebni arhiv

IZ STRAŽIŠČA V SVET UMETNOSTI: ZGODBA MARKA LUKANA

Mira Šilar

Mlad likovni ustvarjalec Marko Lukan, rojen leta 1988, je gluhi od rojstva. Svojo umetniško pot je gradil z izjemno predanostjo in vztrajnostjo. Po končani osnovni šoli v Zavodu za gluhe v Ljubljani je nadaljeval šolanje kot redni dijak med slišječimi na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo. Prehod ni bil enostaven. Zmagala je trdna volja, ob podpori staršev, profesorjev, zapiskov sošolcev in Mojce, tolmačke za slovenski znakovni jezik, s katero odlično sodelujeta že vsaj dvajset let. Uspešno opravljen sprejemni izpit mu je leta 2007 omogočil vpis na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani. Leta 2013 je z zagovorom diplomskega dela zaključil študij na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani ter postal akademski slikar.

Strast do risanja je bila Marku položena v zibelko. Pa ne zato, ker bi izguba enega čuta biološko okrepila druge čute ali talente (tudi znanstveno dokazano je, da to ne drži). Preprosto je vse, kar se mu je dogajalo že od tretjega leta dalje, vestno prenašal na risbe. Izražal se je skozi risanje in svojo domišljijo kot rdečo nit prepletal z opazovanjem resničnega sveta. Gradovi in znamenja ob poteh ter kapelicah so ga vodili v smer raziskovanja simbolike, notranjih svetov in čustev. Ustvarja v različnih tehnikah: od skic in portretov do krajin, aktov in karikatur. Pri srcu so mu tudi kolaži. Ima jih nešteto. Navdih črpa iz nadrealizma, kubizma, renesanse, romantike. Hkrati pa ga navdihujeta obravnava človeške figure in razgradnja forme. Vse naštete vplive skuša povezati v sodoben likovni izraz. Marko je svoje slike prvič predstavil v galeriji v Trzinu, od takrat naprej pa na številnih samostojnih in skupinskih razstavah po Sloveniji.

Samostojne razstave:

- Svoboda ustvarjanja v tišini, Atrij, Trzin, 2009
- Rad bi bil z vami, Mestna občina Kranj, 2011
- Podobe iz tišine, Državni zbor RS, 2013
- Iskanja, avla Gorenjskega glasa, Kranj, 2014
- Od kod lepote tvoje, Zavarovalnica Triglav, Kranj, 2015
- Širom po Sloveniji, Galeriji "Štekl", Gornji grad, 2016
- Simboli in njihov pomen, Mestna knjižnica Kranj, 2017

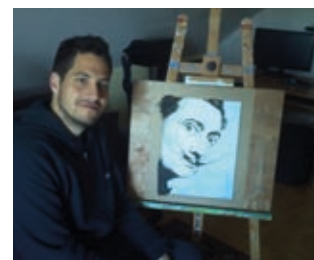
Skupinske razstave:

- Bled v naših očeh, Občina Bled, 2013
- dveh novih članov akademskih umetnikov, Mala galerija Likovnega društva Kranj, 2016
- digitalna podoba in klasična slika, 5. Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj ZDSLJU, 2016
- igura v zrcalu, DLUM v Mariboru, 2017
- simbol, znak, barva, 6. Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj ZDSLJU, 2017
- Ex tempore Idrija, 2017 / Bled 2017, 2018, 2019
- geometrija – racionalnost pogleda, 7. Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj ZDSLJU, 2018
- Lepljenka, kolaž in asemblaž: reciklirane zgodbe, 9. Mednarodni festival likovnih umetnosti Kranj ZDSLJU, 2020
- Mala galerija Likovnega društva Kranj 2016, 2017, 2018, 2021

Marko Lukan je član Likovnega društva Kranj in KD Likovniki Kranj. Danes deluje kot samostojni podjetnik. »Rad slikam po navdihu. V slike prenesem aktualne dogodke današnjega časa, problematiko okolja in narave,« pravi. Slika torej za svojo dušo, nenazadnje pa tudi za preživetje. Več o ponudbi si lahko preberete na njegovi spletni strani www.malusart.com.

In kje si Marko nabira moči za večurno ustvarjanje ob stojalu? Rad se sprehaja v naravi in kuha – poleg slovenskih klasičnih jedi ga navdušujeta tudi grška in mehiška kuhinja. Rad tudi potuje, si ogleduje razstave in tako razvija ter nadgrajuje svoje likovno izražanje.

Med vsemi galerijami in razstavami, ki si jih je ogledal v Londonu, Madridu, Varšavi, Pragi, na Dunaju in drugod, se mu je najbolj vtisnil v spomin Louvre zaradi svoje bogate zbirke slik in kipov. Markova zgodba gluhega slikarja, ki je našel svoj izraz in prostor v umetnosti, je navdih vsem, ki se zaradi telesnih posebnosti bojijo narediti korak naprej. Dokazuje, da omejitve niso zidovi, temveč izzivi, ki jih je mogoče premagati: »Kot gluhi slikar sem se na svoji poti pogosto soočal s komunikacijskimi ovirami. Ampak z vztrajnostjo te izzive spreminjam v ustvarjanje, v ustvarjalno moč. Pomembno mi je ostati zvest samemu sebi in svojemu delu.«

Ustvarjanje / Foto: osebni arhiv

VLADAR (LEV) / Lev je simbol vladarja, gospodarja. Je mogočen, suveren.

»Slikal sem z akrilnimi barvami in nanesele tudi paus papir z besedilom o britanskem imperiju s sliko leva, ki vlada svetu. Dodal sem tudi gel.«

JUNAK (VOLK) / Volk je simbol junaštva, zato se večji volk brani pred sovražniki. Ne namerava se umakniti, zato mu žarijo oči.

»Slikal sem z akrilnimi barvami. Nalepil sem tudi paus papir z besedilom o volku.«

OSNOVNA ŠOLA STRAŽIŠČE SE POSLAVLJA OD SVOJEGA DOLGOLETNEGA RAVNATELJA

Mira Šilar

Po več kot štiridesetih letih dela na področju vzgoje in izobraževanja se ravnatelj **PAVEL SREČNIK** poslavlja od vodenja osnovne šole Stražišče in stopa v obdobje upokojitve. Njegovo delo je zaznamovalo številne generacije učencev, sodelavcev in staršev, šola pa je pod njegovim vodstvom doživela pomemben razvoj.

Srečnik je svojo kariero začel leta 1981 kot učitelj športa, nato pa deset let deloval kot pomočnik ravnatelja. Leta 2006 je prevzel vodenje največje osnovne šole v Mestni občini Kranj. Prehod v ravnateljsko funkcijo je bil spontan, vodila pa ga je želja po izboljšanju pogojev dela in kakovosti izobraževanja. Delo je bilo dinamično in odgovorno, največ izzivov pa so predstavljale pogoste birokratske spremembe. Ob tem dodaja, da je vsak minister prinesel določene novosti, vendar prave celovite šolske reforme v tem času ni bilo – šlo je predvsem za postopne nadgradnje, ki niso bile vedno optimalno izvedene. Kot najpomembnejšo sistemsko spremembo izpostavlja uvedbo devetletke.

Sodelovanje z učitelji ocenjuje kot zelo dobro, saj je vedno zagovarjal strokovno avtonomijo in odprt dialog: »Pomembno je pustiti učitelju, da uresniči svoje zamisli, in mu prisluhni, ko ima slab dan.« Poudarja tudi pomen vseh drugih služb – hišnika, čistilk, administracije, kuhinje – ki so nepogrešljiv del šolskega vsakdana.

Delo z učenci je bilo praviloma prijetno, saj šola deluje v zdravem in spodbudnem okolju. Kljub izzivom sodobnega časa, med kateri-

mi izpostavlja vpliv mobilnih telefonov, učenci dosegajo dobro znanje, kar potrjujejo tudi povratne informacije iz srednjih šol. Pri učencih priseljencih so največje težave povezane z neznanjem slovensčine in s tem, da nekateri otroci sploh ne prihajajo v šolo, zato so za zmanjšanje težav na šoli uvedli govornilni dan s prevajalcem, ki ga financira občina.

Med številnimi dogodki, ki so se mu vtisnili v spomin, izpostavlja t. i. »osmrtnice« ob zaključku šolanja – karikature in kratke opise, s katerimi so učenci na hudomušen način predstavili učitelje. Ti zapisi so pogosto razkrili, kako učenci vidijo posamezne osebnosti, in so bili dragocen vpogled v šolski utrip. »Name se je najpogosteje lepila fraza 'dobr je'.

Tudi sodelovanje s starši je bilo večinoma dobro. Občasnemu verbalnemu nasilju ali anonimnim zapisom na družbenih omrežjih se, žal, tudi stražiška šola ne more izogniti. »Težave skušamo reševati sproti, s pogovorom,« poudarja.

Srečnik si želi, da bi si ljudje zapomnili njegov pozitiven, enakopraven odnos do otrok. »Nikoli nisem delal razlik. In nikoli mi ni bilo težko priti v službo, ob katerem koli času.« Vsekakor naj ostane spomin na dobro sodelovanje s sodelavci in na pripravljenost izboljševati pogoje dela. Med njegovim mandatom so bile zgrajene nove telovadnice v Žabnici, Besnici in Stražišču, kar je predstavljalo pomembne pridobitve za šolsko delovanje. Obžaluje le, da kljub dobremu sodelovanju z župani Mestne občine Kranj niso uspeli pridobiti dovoljenja za širitev šole. To nalogo prepušča svojemu nasledniku.

Na upokojitev gleda z zrelostjo in mirnostjo. Nasledniku Tomu Orešniku priporoča postopen prevzem nalog in premišljene spremembe. Za prihodnost šole si želi nadaljnjega razvoja, ustreznega vrednotenja učiteljskega dela in ohranjanja dobrih odnosov, ki so temelj uspešnega delovanja.

Z odhodom v pokoj Pavel Srečnik končuje pomembno poglavje v zgodovini šole, ki jo je soustvarjal dolga leta. Pred njim je obdobje novih priložnosti, ki jih bo kot nekdanji aktivni športnik nedvomno zapolnil z aktivnostmi in po drugi strani z mirnejšim ritmom v krogu družine. Šoli pa ostajajo izkušnje, stabilnost in pečat njegovega dolgoletnega vodenja.

S Pavlom sem sodeloval skoraj dvajset let in ves ta čas sem imel občutek zaupanja, spoštovanja ter iskrenega poslušanja. Bil je ravnatelj, ki nas je znal zaščititi v sporih, iskati kompromise in zapletene zahteve šolskega sistema razložiti življenjsko, z zdravo kmečko pametjo. Njegova vrata so bila vedno odprta, nikoli ni ustvarjal distance. Funkcije ni opravljal zaradi prestiža, temveč iz ljubezni do šole, otrok in ljudi; osebno me je veliko naučil o odnosih, vodenju in reševanju konfliktov. Pavel, hvala za vse — želim ti, da bi v pokoju našel vsaj toliko zadovoljstva, kot si ga prinašal nam.

Simon Kuhar, učitelj zgodovine na OŠ Stražišče Kranj

OŠ Stražišče Kranj, Solska ulica 2, 4000 Kranj

SNEMANJE, SMEH IN ŠIFRER: DAN, KI GA NE BOMO POZABILI

Lučka in Jona, 9. a

V ponedeljek med božičnimi prazniki nas je učiteljica za glasbo odpeljala v studio. Ob devetih zjutraj smo se dobili pred šolo. V razredu smo se upeli, potem pa smo krenili v studio na Primskovem, kjer smo posneli delček refrena nove pesmi Andreja Šifrerja. Snemanje videospota je potekalo v sredo, 7. januarja, ob 17. uri v večnamenskem prostoru na naši šoli. Na snemanju nas je bilo več kot v studiu, saj je snemalec želel, da bi sodelovalo čim več otrok, zato smo povabili zraven tudi ostale članice zbora. Sodelovali so tudi člani odraslega pevskega zbora iz Stražišča. Videospot je snemal gospod Marjan, ki se je vozil naokoli z električnim dvoko-

Znani slovenski glasbeniki različnih zvrsti - združeni / Foto: Simon Kuhar

Zakaj pa ne v družbi mladine osnovne šole Stražišče / Foto: Simon Kuhar

lesnikom. Za boljši efekt pri snemanju smo imeli tudi LED-lučke, s katerimi smo entuziastično mahali. Ker snemalec nikakor ni bil zadovoljen, smo videospot snemali kar dve uri. Pred začetkom snemanja so novinarji prišli posnet prispevek za 24 ur, kar je bilo zanimivo, saj še nikoli nismo bili na televiziji. Po uspešnem in zanimivem, a precej kratkem snemanju ter številnih ponovitvah smo se utrujeni, a zadovoljni odpravili domov. **DIVJA IZKUŠNJA, VAM REČEVA!**

MOJA ZIMSKA ŠOLA V NARAVI

Elizabeta Liebhart, 5. č

Pozdravljeni! Sem Elizabeta. Popeljala vas bom v svet fantastične zimske šole v naravi in njenih dogodkov.

Petošolci OŠ Stražišče Kranj smo se januarja za en teden v dveh večjih skupinah odpravili v Kranjsko Goro. V prvi skupini smo bili 5. č, 5. razred iz Besnice in 5. razred iz Žabnice. Spali smo v dveh hotelih, ki sta bila le kakšnih trideset metrov oddaljena med seboj. Imenovala sta se Hotel Nika in Hotel Tina. Da nas v eni skupini ne bi bilo preveč, je bila, kot veste, organizirana še druga skupina (5. a, 5. b in 5. c). Ta je imela zelo podoben program, le da so oni odšli februarja in imeli malce slabše vreme. Če sneženje med smučanjem pomeni slabo vreme, presodite sami.

Takoj ko smo z avtobusi prispeli v Kranjsko Goro, smo prtljago oddali v skupni prostor, nato pa se z vsem potrebnim s kombiji in avtobusom odpeljali na smučišče. Bilo je vrhunsko, čeprav smo vsak dan smučali le do pol enih. A kljub temu smo se imeli super tudi pozneje, saj ni manjkalo zabavnega popoldanskega programa in aktivnosti, pri čemer so se učitelji ter učiteljice zelo potrudili.

Tako smo na primer odšli do Lizjekove domačije, na pohod do Zelencev in do jezera Jasna ter na sprehod po mestu. Celo smučarske tombole ni manjkalo.

Gledali smo tudi film Starševski nadzor, ki mi je bil zelo všeč. Pa tudi družabni večer nam je polepšal bivanje v Kranjski Gori. Skratka, vse skupaj se je super izpeljalo. Res mi je bilo všeč; verjamem, da tudi ostalim petošolkam in petošolcem.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV BITNJE – STRAŽIŠČE

Jože Derlink

Društvo upokojencev Bitnje – Stražišče je vse leto zelo dejavno. V zimskem času, ko ne organizira različnih pohodov in izletov, se v dvoranah pripravljajo zabavne aktivnosti in druženja članov. Organizator teh srečanj je Marija Bogataj. Enajstega novembra smo tako martinovale v gostilni Janc v Studencu pri Sevnici. Več kot devetdeset naših udeležencev je doživelo lep sprejem, zabaval jih je ansambel Franca Ocvirka, dogajanje pa je popestril krst novega vina.

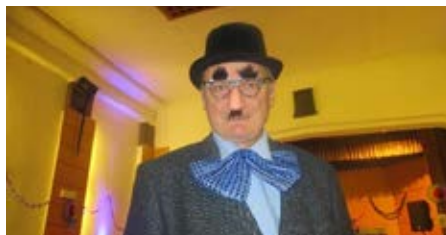
V Šmartinskem domu je 19. decembra potekalo novoletno srečanje, ki se ga je udeležilo čez osemdeset članov. Zabavali so se ob dobri živi glasbi. Naše organizatorje, ki se zelo trudijo pri organizaciji različnih aktivnosti, se je simbolično tudi obdarilo. Prav tako nas je obiskal dedek Mraz.

30. januarja smo se v hotelu Delfin v Izoli pridružili več kot petsto udeležencem iz vse Slovenije na svečani akademiji ob 70-letnici Zveze društev upokojencev Slovenije.

Ob slovenskem kulturnem prazniku je društvo v nedeljo, 8. februarja, pripravilo pohod po Poti kulturne dediščine. Člani so se z avtobusom odpeljali v Žirovnico, kjer so si ogledali rojstno hišo Matije Čopa. Pot so nadaljevali do Breznice, kjer stoji znameniti čebelnjak Antona Janše. V Doslovčah so si ogledali rojstno hišo Frana Saleškega Finžgarja, nato so odšli do Vrbe in si tam ogledali rojstno hišo slovenskega pesnika Franceta Prešerna ter cerkev sv. Marka, končali pa v Čebelarskem muzeju v Radovljici.

V nedeljo, 15. februarja, je v Šmartinskem domu v Stražišču potekalo pustovanje. V dobrem razpoloženju in dobri glasbi je uživalo osemdeset članov; kar nekaj jih je bilo v maskah. Vsi navzoči so izbirali najboljše maske. Na koncu pa so bile vse maske tudi nagrajene.

ZAKAJ JE LEPO BITI SKUPAJ: utrinki pogovornih skupin Bodeče Neže in Torkla

Ada Mozetič

Ste danes že s kom ... klepetali ob kavi ... se nasmejali ... delili svoje težave ... ali šli na sprehod?

V okviru Medgeneracijskega društva Z roko v roki na širšem območju Kranja deluje deset pogovornih skupin. V Stražišču sta dve; prva se imenuje Bodeče neže, druga pa Torkla. Voditeljice pripravimo

Skupina BODEČE NEŽE: slovo članice Stanke, ki se seli v Dom upokojencev Šenčur / Foto: J. Martinc

Skupina TORKLA: praznovanje rojstnega dne članice Marine / Foto: O. Kogovšek

prostorih krajevne skupnosti. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo krajevni skupnosti, da nam omogoča druženje v njihovih prostorih. Vsakotredensko srečevanje skupine prispeva k temu, da se starejši med 60 in 90 let vključujemo v družbo in se medgeneracijsko povezujemo. Tako še vedno kljub letom pridobivamo nove izkušnje in širimo socialno mrežo. Ker nas zanima vse o Stražišču, so se Bodeče neže med drugim odpravile po učnih poteh Stražišča. Članice skupine Torkla pa smo obiskale muzej pri Matevžu Omanu, ki hrani izročilo sitarske družine.

teme za pogovor in ga vodimo tako, da lahko vsak pove svoje mnenje. Pomembno je, da se poslušamo. Nikoli ne razpravljamo o veri ali politiki. Pogosto začnemo pogovor vezan na spominske dneve, praznike, aktualne dogodke ali kulturno dediščino Stražišča. Včasih pa je naše srečanje preprosto posvečeno prijetnemu klepetu ali kratkemu izletu.

Srečujemo se enkrat tedensko ob ponedeljkih in četrtnih v

Ker sem se v šoli veliko posvečala kulturni dediščini in spomenikom, se včasih namenoma ustavimo pri katerem od njih. Lahko smo ponosni na našo dediščino, saj je bila predstavljena tudi v okviru mreže šol UNESCO v Evropi. Pogosto hodimo mimo teh spomenikov skoraj z zaprtimi očmi, ne da bi se zavedali njihove vrednosti in zgodb, ki jih nosijo.

MLADI GASILCI: PRIHODNOST, KI ŽE DANES POMAGA

Matej Markelj

Stražiško gasilsko društvo, ki deluje že več desetletij, združuje člane različnih generacij. Starejši gasilci skrbijo za prenos izkušenj, mlajši pa prinašajo svežo energijo. Skupaj tvorimo ekipo, ki je pripravljena posredovati ob vsaki uri dneva, pogosto tudi v najzahtevnejših razmerah. Pomembno je, da naša prisotnost daje občutek varnosti, zato nam krajani izkazujejo veliko podporo.

Pripravnik Matej, Nika in Maša - ekipa, ki je na kvizu 2025 zasedla 3. mesto
Foto: osebni arhiv PGD Stražišče

Za dolgoročno delovanje društva in ohranjanje tradicije je zelo pomemben podmladek. Trenutno deluje v društvu petnajst otrok v kategoriji pionirji, trije so v kategoriji mladinci in trije v kategoriji pripravnik. Podmladek se v gasilske aktivnosti vključuje na različne načine. Najpomembnejše je sodelovanje na gasilskih vajah, ki zajema vse od teorije do prakse. Preizkušajo se tudi na različnih tekmovanjih. V prvih mesecih letošnjega leta bodo sodelovali na gasilskem kvizu v Besnici, na gasilskem tekmovanju v orientaciji v Podblici in na tekmovanju gasilske zveze Mestne občine Kranj. Poleg vaj in strokovnih nalog je treba omeniti tudi izjemno pripra-

vljenost našega podmladka, da pomaga na različnih prireditvah. Največje veselje jim predstavlja delo na krajevni gasilski veselici, kjer se vedno izkažejo kot nepogrešljivi pomočniki.

Pri vajah z najmlajšimi gasilci nikoli ni dolgčas. Njihova pozornost

Gasilski podmladek v varstvu mentorjev Žige Jana in Mateja, kviz Predosije 2025 / Foto: osebni arhiv PGD Stražišče

skače sem in tja kot žoga na gasilskem poligonu, a ko je treba izbrati, kdo se bo peljal v najljubšem gasilskem vozilu, se v hipu spremenijo v prave male stratege. Nenadoma vsi točno vedo, kje morajo stati, koga morajo prehiteti in kako čim prej priti do svojega sanjskega sedeža.

Malo gasilstva, malo akrobatike - pri najmlajših gre to vedno z roko v roki
Foto osebni arhiv PGD Stražišče

Vse, ki bi se radi pridružili naši veliki gasilski družini, pa z veseljem vabimo, da stopijo korak bližje. Pri nas je prostor za vsakogar, ki si želi novih znanj, dobrega druženja in občutka pripadnosti.

DOGAJANJE PRI TABORNIKIH RODU ZELENEGA JOŠTA

Žan Luka Mlinar

Februar je tabornikom Rodu zelenega Jošta prinesel akcijo, ki je znova povezala skupino in ustvarila veliko lepih spominov. Zimovanje v Dolenjih Novakih je potekalo v sproščenem, igrivem vzdušju, ki sta ga zaznamovala pustni čas in valentinovo. Že ob prihodu se je začutila energija, ki nas je spremljala skozi celotno akcijo in nas hitro popeljala v znani taborniški ritem.

V ospredju so bili sodelovanje, radovednost in skupinski duh. Udeleženci so skozi izzive razvijali taborniške veščine, raziskovali okolico in krepili odnose, ki nastajajo prav na takšnih srečanjih.

Največ so pomenili preprosti trenutki, pogovori, smeh in občutek pripadnosti. Zimovanje je še enkrat pokazalo, da za dobre dogodivščine ne potrebujemo snega, temveč ljudi, ki skupaj ustvarjajo izkušnjo.

Po zimovanju smo že začeli priprave na poletni tabor – vrhunec taborniškega leta, ki ga vsi nestrno pričakujemo.

Leto 2025 je prineslo tudi poseben ponos. **Rod zelenega Jošta je prejel listino o pri-**

znanju Mestne občine Kranj za predano delo z mladimi, kar razumemo kot potrditev, da taborništvo v našem okolju pušča pomembno sled. Takšna priznanja so predvsem motivacija, da naj nadaljujemo z delom nadaljujemo.

Pomlad prinaša tudi nove skupne akcije. Vabimo vas na Čistilno akcijo 2026 v Stražišče. Kdor bi se nam želel pridružiti pri čiščenju, naj se prijavi pri nas na tel. 070 868 640. Več pa na www.rodzelenegajosta.si
Z naravo k boljšemu človeku!

SPOMLADANSKE ALERGIJE: ZAKAJ JIH JEVSE VEČ IN KAJ LAHKO STORIMO

Mark Kačar

Asist. Mark Kačar, dr. med., specialist alergologije in klinične imunologije ter raziskovalec, je zaposlen na Univerzitetni kliniki za pljučne bolezni in alergijo Golnik. Opravlja hospitalna testiranja preobčutljivosti za zdravila (od antibiotikov do kemoterapevtikov in zdravil, uporabljenih med operacijami), hkrati pa pokriva vsakodnevne alergološke in klinično-imunološke ambulate. V sodelovanju s Pediatrično kliniko UKCL enkrat tedensko vodi tranzicijsko ambulanto za paciente z okvarami imunosti v starosti 15–25 let. Veseli smo, da bo svoje znanje občasno delil tudi v našem glasilu.

V Sloveniji spomladi največ težav povzročajo alergije na cvetni prah dreves – najprej leske in jelše, nato predvsem breze, pozno spomladi pa še trave. Zaradi milejših zim in zgodnejše otoplitve se sezona cvetnega prahu pogosto začne prej in traja dlje, kar pomeni daljšo izpostavljenost ter več simptomov. K večji obremenitvi prispeva tudi suho in vetrovno vreme.

Simptomi alergij – kihanje, srbenje nosu in oči ter voden izcedek – se lahko zamenjajo s prehladom. Alergije praviloma ne spremljajo vročina, bolečine v mišicah ali splošno slabo počutje, simptomi pa trajajo toliko časa, kolikor traja izpostavljenost alergenom – praviloma dlje od klasičnih sedem do deset dni viroze.

Nagnjenost k alergijam je le delno gensko pogojena, vendar to ne pomeni, da so težave prisotne od rojstva. Simptomi alergije se lahko pojavijo tudi v odrasli dobi, na primer ob spremembi okolja, večji izpostavljenosti ali zaradi vpliva onesnaženja. Nezdravljene alergije pomembno vplivajo na kakovost življenja – poslabšajo spanec, koncentracijo in delovno storilnost, pri otrocih pa tudi šolski uspeh. Najresnejši zaplet sezonske alergije je poslabšanje astme.

Pravočasno in pravilno zdravljenje alergije je ključno. Nosni kortikosteroidi so zelo učinkoviti, a jih je treba uporabljati redno in pravilno, ne le občasno. Po drugi strani pa lahko pretirana raba dekongestivnih pršil škoduje in vodi v paradokсно poslabšanje zamašenosti nosu. Pri trdovratnih težavah ali znakih astme sta smiselna alergološki pregled in uvedba imunoterapije

Veliko lahko naredimo tudi sami: spremljamo pelodne napovedi (<https://www.nlzoh.si/storitve/cvetni-prah/koledar/>), aktivnosti načrtujemo po dežju, redno umivamo obraz in lase, prezračujemo ob primernem času ter zmanjšujemo vnos peloda v bivalno okolje.

UREDNIŠTVO VABI K SODELOVANJU

Foto: Vasja Doberlet

KO POMLAD POMEŽIKNE: DVA DOGODKA, KI JO NAREDITA ŠE BOLJ ŽIVO

Rok Škrlep

Sonce je končno prebudilo našo hladno pokrajino. Pustne šeme so, kot kaže, dobro pregnale zimo in že kličejo težko pričakovano pomlad. Pomlad na gledaliških odrih naznanja, da se kulturne sezone počasi končujejo in v Stražišču ni nič drugače. Po polnem peharju pestrih in raznovrstnih dogodkov sta v našem aranžmaju do poldnja ostala le še dva. Za konec smo pripravili dogodka, s katerima bo pomlad še lepša.

27. marca bomo gostili izjemno romantično komedijo **Sam prjatla**. Pronicljiv in zgovoren stand up komik **Žan Papič** se poda v navezo z radijsko in televizijsko voditeljico ter igralko **Melani Mekicar**. V predstavi se hitro znajdeta med rjuhami, njun odnos pa kmalu preplavi koktejl razumskih neviht, intelektualnih potresov in čustvenih poplav. Naša junaka kljub naravnim katastrofam, značilnim za vsako normalno zvezo, vztrajata skupaj, čeprav se tudi med zvoki poročne koračnice še vedno prepričujeta da sta »sam prjatla«. Čeprav je komedija lahkotna, skriva precej bistroumnega humorja.

Slabe tri tedne zatem – 16. aprila – prihaja v goste stari znanec stražiških odrov: Adi Smolar. Vsem poznanega kantavtorja verjetno ni treba posebej predstavljati. Pred tremi leti je stražiško dvorano napolnil do zadnjega kotička, vmes pa si je vzel čas za najmlajše in najstarejše oboževalce. Res smo veseli, da ga bomo imeli spet čast gostiti; posebej zato, ker,

kot nam je zaupal, počasi končuje svojo bogato kariero. 66-letni Korošec bo tako (sicer upamo, da ne) morda še zadnjič razveselil stražiško publiko.

Vstopnice za dogodka lahko najdete na spletni strani **olaii.com** in v tajništvu krajevne skupnosti med uradnimi urami. Veselimo se vas.

Perica Jerkovič in Robert Petan v stand-up komediji; vrtljaku zabave, ki zajema tudi poročno slavje
Foto: osebni arhiv KUD Pridiprav

LA LA LAJF
»Življenje je žur – dobro se boš imel samo, če ga ne jemlješ prerensno!«
In nasmejano občinstvo na fotografiji je najboljši dokaz za to.
Foto: osebni arhiv KUD Pridiprav

ZLATA LETA: SKUPINA, KI DOKAZUJE, DA STAROST NI OVIRA

Angelca Jaklič

V krajevni skupnosti Stražišče se vedno nekaj dogaja. Še posebej živahno je v telovadnici v Prošportu, nekdanjem TVD partizan, kjer je veliko Strašanov preživelo del svoje mladosti. Telovadnica je sveže prenovljena, parket zamenjan z laminatom, športni rekviziti dopolnjeni. Sanirana sta tudi klubski prostor in recepcija, obenem namenjena pripravi toplih ter hladnih napitkov. Po intenzivni vadbi se namreč prileže sproščen klepet ob kavici ali čaju, ki ga prijazno pripravi nekdo od osebja, največkrat je to simpatična Urška.

Mlajše in starejše upokoženke, starosti od 60 do 85 let, se zbiramo na dopoldanskih vadbah, ki potekajo trikrat tedensko: ob ponedeljkih, sredah in petkih. Naša skupina se imenuje Zlata leta in marsikdo ob tem pomisli, da gre za starostnice, ki komaj migajo. Naši dosedanji vaditelji, naj omenim samo zadnje od Katje, Nike, Žiga do Stefana, se zagotovo ne bi strinjali s tem. Vedno znova so presenečeni nad tem, koliko zmoremo, in nam nalagajo še več – nič nas ne »šparajo«. Upamo, da ostanemo aktivne čim dlje, saj velja rek *zdrav duh v zdravem telesu*.

Razigrane telovadke med minuto odmora z vaditeljem Stefanom / Foto: osebni arhiv

Z NIKO IN DOMNOM JE BILO V KLUBU LEPO DELATI

Meta Pirc

Nika in Domen Prevc nizata uspeh za uspehom tudi v tej sezoni. Že pred njenim zaključkom sta si oba zagotovila vsak svoj veliki kristalni globus za zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala. Nika je osvojila turnejo dveh večerov, Domen je postal lastnik zlatega orla in svetovni prvak v poletih. Na olimpijskih igrah Milano Cortina sta skočila Domen do zlate medalje na veliki skakalnici, Nika do srebrne na mali in bronaste na veliki skakalnici; oba sta osvojila še zlato medaljo kot del ekipe.

Nika in Domen na zimskih olimpijskih igrah Milano Cortina 2026. / Foto: Slovenia Olympic Team

S svojimi vrhunskimi dosežki brat in sestra pišeta izjemno športno zgodbo, ki se je – tako kot pot njunih starejših bratov Petra in Ceneta – začela v skakalnem centru na Gorenji Savi pod okriljem trenerjev Smučarskega kluba Triglav Kranj. Dva izmed njih, Brane Finžgar in Sandi Čimžar – oba že upokojenca, s srcem pa še vedno pri smučarskih skokih –, sta se spominjala Domnovih in Nikinih klubskih začetkov.

Delavnost, predanost brata in sestre

»Domen je pri ogrevanju raje naredil kakšno vajo več kot manj,« je razkril **Brane Finžgar**, ki ga je kot sedemletnega fantiča sprejel pod svoje okrilje in z njim delal do njegovega dvanajstega leta. »Storil je vse, kar sem mu rekel, naj naredi na skakalnici. Nič ni spraševal. Z njim je bilo enostavno delati. Bil je zelo dojemljiv in je hitro napredoval na večje skakalnice. Že na otroških tekmah se je znal zbrati in je dosegal dobre rezultate. Ne spominjam pa se, da bi takrat že zmagoval, je pa stal na stopničkih. Vedno je bil delaven in vesten fant,« je o svojem nekdanjem varovancu z zanosom pripovedoval Brane.

Da je Domen zavzeto opravljal naloge na treningu, se spominja tudi **Sandi Čimžar**, ki je v klubu bdela nad njim med trinajstim letom in vstopom v srednjo šolo. »Sicer pa sem ga doživljal kot igrivega, raziskovalnega otroka. Imel je tudi veliko svojih zamisli, ki jih je uresničeval skozi gibanje onkraj skakalnic. Zato odrgnino, s katerimi je prihajal na trening, pri njem niso bile nič neobičajnega,« je še dodal Sandi in nadaljeval: »Rastel je skozi izkušnje in se hitro razvijal v letalca na smučeh. Užival je v skokih, ki so ga nesli v dno skakalnice.«

Domen je bil že v rosnih letih poln energije, ki jo je pretvarjal v vedno daljše skoke. »Sicer pa se je vedel zadržano, v družbi vrstnikov nikdar ni silil v ospredje,« je povedal Brane in dodal, da se ga ne spominja po kakšni vragoliji. Bolj je bilo treba miriti druge, ne

njega. Ali pa je to storil kar Domen sam. »Če so za ogrevanje igrali nogomet in je postajalo preveč napeto, je sotekmovalcem zaklical: 'Dajte mir, saj je samo igra!,'« je povedal Sandi, ki se spominja tudi Domnove zgovornosti med vožnjo s kombijem, ko je sedel spredaj na sovoznikovem sedežu.

Šest let za svojim starejšim bratom je v Sandijevo trenažno skupino trinajst- in štirinajstletnikov vstopila Nika. »Na treningih je bila sproščena, razigrana. Taka je ostala tudi, če ji kdaj ni šlo vse po željah in je bil njen skok bolj 'na hojladri', kot se je rada sama izrazila v takih primerih. Pletla je prijateljstva z vrstnicami skakalkami tudi iz drugih klubov. Med tekmovanji pa se mi je zdela bolj zadržana, redkobesedna, tiha in osredotočena. Vedno je ohranjala visoko raven svojih skokov, ki so bili enakovredni skokom fantov njene starosti,« je o svoji nekdanji varovanki povedal Sandi.

Da je že kot majhna deklica dobro skakala, se Nike spominja tudi Brane: »Ni potrebovala veliko razlage, kako naj opravi skok. Že takrat ji je šlo pri tem bolje od svojih vrstnikov.« Sicer je bila prva leta v klubu varovanka Anžeta Brankoviča, sam pa jo je občasno vodil na treningih. »Takrat se mi je zdela tiha in zadržana; verjetno je bila bolj vajena Anžeta,« je še dodal Brane.

Na podelitvi pokala Cockta za skupne seštevke poletne sezone 2012. Nika je spredaj druga z desne. Domen stoji prvi z leve v srednji vrsti. Zadaj stojijo (z leve): Dare Prevc (Domnov in Nikin oče) ter trenerja Sandi Čimžar in Brane Finžgar. / Foto: Brane Finžgar

Pa sogovornika spremljata tekme svojih nekdanjih varovancev? »Nobene njihove tekme ne zamudim,« je iskriivo povedal Brane. »Z radovednostjo jih spremljam na njihovih športnih poteh,« je pristavil Sandi.

Da navijata zanje in se veselita njihovih uspehov, še skleneta Sandi Čimžar in Brane Finžgar, dva izmed tistih, ki so v ranih letih položili temelje nadaljnega razvoja Nike, Domna ter ostalih skakalcev in nordijskih kombinatorcev SK Triglav Kranj.

SPREMLJAJTE NAS:

www.sk-triglav.si

FB: Smučarski klub Triglav Kranj

IG: SK Triglav Kranj

SKUPAJ USTVARJAMO PRAZNIČNE TRENUTKE IN SKUPNOST

Tina Bukovnik

Ob koncu leta smo se v Krajevni skupnosti Gorenja Sava ponovno zbrali na tradicionalnem obdarovanju otrok in starostnikov. Dvorano so napolnili smeh, prijazne besede in tisto pravo praznično pričakovanje, ki nas vsako leto znova poveže.

Z največjim navdušenjem smo dočakali prihod Božička, ki je s svojo toplino in z darili razveselil najmlajše ter ogrel srca starejših. Otroške iskrice v očeh in hvaležni pogledi naših starostnikov so najlepša potrditev, da trud ni zaman.

Najmlajše je razveselila humoristična predstava Kako se je medvedek za Božič prvič umil, ki je s simpatično zgodbo in hudomušnimi trenutki napolnila prostor z iskrenim smehom. Praznično vzdušje so s plesom dodatno obogatile plesalke skupine Country ritem, ki so s svojo energijo zavrtle dvorano in nas spomnile, kako lepo je, ko skupaj zaplešemo v novo leto. Ob tem želimo

poudariti, da vse dogodke v naši krajevni skupnosti člani sveta KS pripravljamo povsem prostovoljno. Na ta način želimo med krajanji ohranjati povezanost, dobro voljo in občutek pripadnosti. Verjamemo, da prav takšna druženja krepijo medsebojne vezi in ustvarjajo skupnost, v kateri je prijetno živeti.

Pred nami je novo leto skupnih prizadevanj. Marca nas čaka tradicionalna čistilna akcija, s katero vsako leto pokažemo skrb za naš kraj in okolje. Ob tem naj omenimo, da smo odstranili ostanke zveržene konstrukcije, ki je ostala od naše informativne table. Tako smo naredili prostor, v načrtu pa je tudi izdelava nove table.

Praznik dela bomo proslavili s tradicionalno prvomajsko budnico ob glasbeni spremljavi in prijetni zakuski. Pozno poleti bomo organizirali piknik krajanov, na katerem se bomo sproščeno družili in hkrati načrtovali jesenski izlet.

Letošnje leto pa bo tudi volilno leto, saj bomo konec leta izbirali nove člane krajevne skupnosti. To je priložnost, da skupaj razmislimo o prihodnosti našega kraja in o tem, kako želimo naprej soustvarjati življenje.

Hvala vsem, ki se udeležujete dogodkov, nam pomagata, sodelujete ali nas podpirate. Skupnost smo ljudje – prav vsak prispevek šteje.

Mesarstvo Kalan.
Anton Kalan s.p.
Gasilska ulica 7, 4000 Kranj
Tel.: 041 23 11 11

ODPIRALNI ČAS:
ponedeljek - ZAPRTO
torek - 8. do 12. ure
sreda - 8. do 18. ure
četrtek - 8. do 18. ure
petek - 8. do 18. ure
sobota - 8. do 13. ure

**VELIKA NOČ
NAJ VAM PRINESE
NOTRANJI MIR. V SRCU SREČO
IN TELESU ZDRAVJE.
Željko Kalanovi**

IŠČEMO SODELAUCA
K sodelovanju vabimo ambicioznega, motiviranega,
odgovornega in izkušenega MESARJA – PRODAJALCA (m/ž).

Krajevna skupnost Stražišče in Gledališče Stražišče, ki ga uspešno vodi Maja Ahačič, sta s prireditvijo obogatila in popestrila praznovanje slovenskega kulturnega praznika.

Krajevno glasilo SITAR Izdajatelj in založnik: Krajevna skupnost Stražišče, Škofjeloška 18, 4000 Kranj, ks.strazisce@iol.net. Uradne ure KS Stražišče: torek, 16.00-18.00. Aktualne novice lahko spremljate na spletni strani www.strazisce.com/ in na facebook strani www.facebook.com/KSStrazisce/. Naslovnica: **Rod zelenega Jošta prejel priznanje MO Kranj za predano delo z mladimi**. Foto: Sandi Fišer. Urednica krajevnega glasila SITAR: Mira Šilar. Priprava za tisk in tisk: Bold, d.o.o.